

Tá ætlanin um at byggja flakavirkid varð tikin:

2500 tons vórðu veidd av Tvøroyrar-bátum – – helmingurin varð avreiddur uttan fyri bygdina

Fyrst í sjeyti-árunum vóru 2.500 tons veidd av bátum við heimstaði á Tvøroyri. Men helmingurin av hesi veið varð avreiddur uttan fyri bygdina. Ti tók Tvøroyrar býráð á fundi hin 6. april 1972 málið upp til viðgerðar. Einnælt samtykti býráðið at fara undir fyrireikingarnar til eitt tíðarhóskandi flakavirkid. Í fjór – 1975 – stóð virkið uppi – eitt virki, sum er ogn fólksins.

Kassanvevdið hjá Tvøroyrar býráðið arbeidði við málinum og legði eina arðan yvir, vassu gongdin skuldi vera – og fyrst og fremst veika áluga fyri virkinum millum fólkið.

Tá málið aftur varð lagt fyri býráðnum, skipaði tað eina starvsnevnd. Starvsnevndin skuldi teina partapening og fyrrreka stovningina av fiskidráttarvirkinum. Býráðið samtykti, at tærandi skýrslur skuldi vera við í skýrslum sýna: Havnarar Hammer, Sverri Múldur, Poul Eli Barentsen, Otto Gram og Erling Eidesgaard fyri javnarhættin. Fyri minnistan sýna: Hemmingur Jespersen og Jens Michael Jensen.

Skýrslurnar heiti á fakfelagi á Tvøroyri – Fylking, Fiskerigernes Fagforening, Handverksmeistarafelag, Arbeidsgevarfelag, Búllafelag og Tvøroyrar Útróðrarfelag – og tóku tey flestu undir við áttanum.

Í fyrrreikingarvevdið vildi Fylking tryggja limir, handverksmeistarar ein, fiskagutarnar ein og útróðarmentar ein.

Lótu 2,5 prosent av lónini

Arbeidsmannafelag Fylking fekk ta einstandandi skipan, at limirnir skuldu lata tvey og eitt hálvt prosent av lónini, ið teir finga úr góðnað gongum Fylking í fiskidráttarvirkinum. Sum loft setti Fylking 100.000 kr. Men henda upphæddin varð skjótt rokkin, so farið varð upp um. Sum felag tekið Fylking

50.000 kr. í partapeningi. Býráðið, sum hevði eina idnadráttarvirkið, setti 300.000 kr. í virkið. Henda idnadráttarvirkið varð skipað, tá tærandi skýrslur skuldi vera við í skýrslum sýna: Havnarar Hammer, Sverri Múldur, Poul Eli Barentsen, Otto Gram og Erling Eidesgaard fyri javnarhættin. Fyri minnistan sýna: Hemmingur Jespersen og Jens Michael Jensen.

Skýrslurnar heiti á fakfelagi á Tvøroyri – Fylking, Fiskerigernes Fagforening, Handverksmeistarafelag, Arbeidsgevarfelag, Búllafelag og Tvøroyrar Útróðrarfelag – og tóku tey flestu undir við áttanum.

Uppskotini millum 6,4 millión og 8,4

Fyrrreikingarvevdið fekk try upskot til vega, sum hon metti at vera kostnaðarmál – frá 6,4 til 8,4 millión – nógv eftir tálhætti.

Ein verkfrøðing, Grinbaum, gjørdi eitt skýrslu, ið varð lagt sum grundarlag fyri Landsbyggjafelag, ið skuldi projektera virkið.

Fyri fyrrreikingarvevdið stóð Sigvar Dam, sum á stovnan málið fundinum varð valdur í nevndina. Á aðalfundinum, sum hildin varð 17. februar 1973, vóru ætlanir og tilbúð lógð fyri partatekurnar.

Hinir nevndarlimirnir, sum aðalfundurin valdi, vóru: Dánjal av Rana, Jens Mohr Mortensen og Elmar Poulsen. Sum tilskilur vórðu

Asla Jespersen og Hemmingur Jespersen valdi. Til formann varð Sigvar Dam valdur, og kom hann at taka sær av fyrrreikingarvevdið um vóð at fáa projektið o.a. til vega.

Virkið skal lættliga kunna útbyggjast

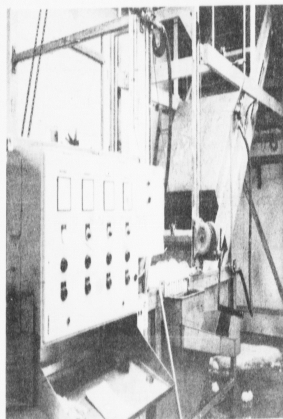
Menn vóru skjótt samdir um, at virkið skuldi ikki byggjast ov stórt – ikki yvirdimensionerast, men tað skuldi kunna taka móti tí ráfiskavirki, sum var og vælt afturat. Um tað gjørdist neyðugt, skuldi virkið lættliga kunna víklast skjótt og lætt.

Fyrrreikingarvevdið valdi tí at keypa eini hús úr stáli, lógv innflutt úr Onglandi. Húsin eru soleiðis hattað, at veggirnir, ið eru skruaðir saman, lættliga kunnu flytast.

Byggjigongdin

Tilboðini, sum komu inn upp á stovningina, vóru í hægri lagi í mun til projektið. Ti varð størsti parturin gjørdur upp á timarokning. Herman Hermansen og Sederfeld Olsen stoytu. Elfríð hevði Hans Hansen frá Landsbyggjafelagnum í Havn. Á staðnum høvdu Torbjørn Djurhuus og Sigmund Strøm eftirlit.

Tá arbeitt varð, gekst væl úr hond, men arbeitt lá av ymsum orsøkum stilt í eitt tíðarbil. M.a. av fíggingartrúppeleikum vegna vánaliga línunguleikarnar. Arbeitt upp á at reisa hallarnar var lógv um Ólavsskúla seinasta ár.

Úr ráfiskagrunninum. Maðurin í ráfiskarúminum sær á hesum politinum, hvussu nógvan fisk flekismaskinarnar í flekisrúminum hava at arbeida við. Soleiðis kann hann stýra fiskin til maskinuna, sum tørvur fisk. Plastkassin við fiski verður aftan fyri putlin holvur í eitt skótkar. Úr skótkarinn fer fiskurin á transportbandi til maskinurnar. Tá 300 kilo eru komnir til, stóðgar transportbandið. Endamálið við tí er at fáa nógina av ráfiski at víta. Eisini býir maskinar fiskin eftir stóð til bálar flekismaskinurnar.

Her verður flakid tikid upp, eftir at tað er skreddað. Stúni verður flakid lagt í 20 kilo kassar.

Tvøroyrar Flakavirkid – fólksins ogn

Eitt virki, tey arbeiddandi eru nøgd við

Seinast í november í farna ári tók Tvøroyrar Flakavirkid móti fyrstu veiðini, og fyrsta desember kundi fólkið – fiskagutur, pakkarnar, flekjarar og onnur – fara at arbeida undir umstøðum, sum tey ikki høvdu sæð mának til áður. Hetta fegnastust tey sjálvandi um. Tað er einki at siga til. Virkið er so nossligt, sum ein onnur skrivstova. Eitt virki, sum bygdin og landið veruliga kunnu fegnast um.

Kennel Joensen, stjóri

Skulu hava 5.000 tons árliga

– Til 1. april hevði virkið tikið móti 800 tons um av ráfiski, men hetta tonsatálið svarar tíværríki til tað, sum virkið skal framleða upp á ársbasis, sigur stjóri á Tvøroyrar Flakavirkid, Kennel Joensen.

Hann sigur, at flakavirkid skal helst hava 400 tons um mánaðin, ella umleið 5.000 tons um árið av rávøru fyri at lúka allar treytir.

Men grundin til tað slaka útslíðið er fyrst og fremst tað vánaliga veðurlagið. Eitt sum eisini ger seg galdandi her er, at stórar partur av grundarlagnum av fiskiskapinum á Tvøroyri eru teir opnu bátarnir. Hjá teimum hevur enn ikki verið høvi til at fara út.

Fyrstu töluna landaði bert eitt skip, Ranafossur, til flakavirkid, men síðani seinast í februar hevur Sirius, sum menn av Tvøroyri keyptu úr Klaksvík, eisini landað til virkið. Tað gekst ikki væl tað fyrstu töluna hjá Sirius, men nú gongst betur.

Kennel Joensen sigur, at til 1. april hevði virkið keypt fyri 1.265 millión.

Brynjólfur Mortensen, arbeidsformaður

Góðar arbeidsumstøður

– Arbeidsomstøðurnar á hesum nýggja flakavirkinum eru einstandandi góðar, og eg haldi, at fólkin eru væl nøgd við virkið og virkið, sigur Brynjólfur Mortensen, arbeidsformaður. Hann sigur, at stínga trupulleikar seg upp, loysir leidslan teir í felag.

– Enn er virkið ikki rættliga koyrt til. Heldur ikki er besta fiskitíðin komin, men higartil hevur flakavirkid roynt væl, sjálvt um onkir byrjunartrupulleikar hava verið, sigur Brynjólfur Mortensen.

Hann sigur, at nýppjøgdu töluni fyri apríl mánaða vísa, at henda mánaðin hevur virkið tikið móti 300 tonsom, sum eru flakt til saltningar og skorin til flak.

65-90 fólk í vinnu

Á virkinum arbeida vanliga eini 65 fólk. Av teimum er helvtin konufólk. Tá nógv er at gera, eru upp móti 90 fólkum í virkið. Fyrstu trýggjar mánaðirnar lét virkið 500.000 í lónum, umframt lónina til tey fastlontu.

Hóast síðri veyr sjeyti ár hevur Helena Barentsen sít dagliga virkið á flakavirkinum, og danar henni heilt væl. Hon er her í ferð við at pakka flakid, eftir at tað er fíniskorð. Flakid verður pakkað í fimm og 10 pounds-pakkar, greitt at fara í handlarnar og til húsmóðina.

Vinnurnar við fjórhóðini fáa eftir transportandi hvør sín kassa. Soleiðis eru tal fyri, hvussu nógv tær skera. Aftaná verður flakid vígað av byggingum, soleiðis at tal eru fyri, hvussu stórt spilið er.

9 milliónir

Tá alt hasað av, var kostnaðurin av Tvøroyrar Flakavirkid góður nóggu milliónir kr.

Byggingin býir seg soleiðis: Stovning av fundamentum, hásini, uppseting, gólv og fólkarnar 4.050.000 kr., flakasmaskinurnar 700.000 kr., framleidda innbúgvir 1.250.000 kr., alt frystivirkid 1.300.000 kr., El-arbeidd 450.000 kr. og arbeiddar beinleis frá Tvøroyrar Flakavirkid 675.000 kr. Hetta gevur tilsamans 8.425.000 kr. Harafturat eru maskinar o.a. komd afturat.

Teknaði partapeningurin var uppá 1.140.000 kr., ta farið varð undir byggingina. Seinri er partapeningurin vaksin til 1,5 millión.

At virkinum eru fimm fólk fast knýtt: Kennel Joensen, stjóri, Brynjólfur Mortensen, arbeidsformaður, Poul Einarsson, maskinmeistari, Róland Hansen, maskinmeistari, Magnus Beck, arbeidsformaður og Kristbjørn Michelsen, skrivstovufólk.

Orkan

Ráfiskagoymslan kann taka eini 120 tons av ráfiski, sum vóður gongdur í plastkassa.

Virkið kann framleða eini 20 tons, tað arbeitt verður í 10 timar, vísir arbeidsgongdin higartil. Kemur meiri av rávøru upp á land, kann sjálvandi arbeittast í tveimum hólum. Frystipakasturin er til tað.

7 bátar umframt opnar bátar

Av Tvøroyri rógva sjey bátar út: Knikaberg, Vesturhóv Bibba, Sørlarði, Hovsbjergin, Akraðshóv, Grunnar og Brimnes. Hvalbátarnir Nils Poul og Norðlys leggja eisini vóðuna upp til Tvøroyrar Flakavirkid.

Harafturat fær virkið fisk fluttan úr Fámjón við bili. Úr Hvalha fer virkið hesu, meðan hvalbjargir sjálvi tilvirka toskin.

Sigvar Dam, nevndarformaður